

การศึกษาลักษณะของวัยรุ่นที่ปรากฏในวรรณกรรมสำหรับวัยรุ่น เรื่อง “พ่อมหา แม่หางเครื่อง ลูก(สาว)นักร้อง” ของ โชติ ศรีสุวรรณ

The Study Traits of Adolescents in the Literature for
Adolescents on “Pho Maha, Mae Hang Khrueng, Look Sao Nak Rong”
of Chot Srisuwan-Author

ชไมพร กุลบุตรดี^{1,*} และ โสภี อุ้นทะยา²
Chamaiphorn Kunlbutdee^{1,*} and Sopee Untaya²

รับบทความ 18 ธันวาคม 2563 แก้ไข 20 มกราคม 2564

ตอบรับ 27 มกราคม 2564

Received 18 December 2020 Revised 20 January 2021

Accepted 27 January 2021

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะของวัยรุ่นที่ปรากฏในวรรณกรรมสำหรับวัยรุ่น เรื่อง พ่อมหา แม่หางเครื่อง ลูก(สาว)นักร้อง ของโชติ ศรีสุวรรณ โดยวิธีการศึกษาจากเอกสาร วรรณกรรมสำหรับวัยรุ่นที่ได้รับรางวัล การประกวดหนังสือดีเด่น ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ วิเคราะห์โดยใช้แนวคิด ลักษณะของวัยรุ่นและกลวิธีทางภาษา กลุ่มตัวอย่าง คือ หนังสือสำหรับวัยรุ่น 12-18 ปี ประเภทบันเทิงคดีที่ได้รับรางวัล จากการประกวดหนังสือดีเด่นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2547-2563 จำนวน 57 เรื่อง คัดเลือกแบบเจาะจงมาศึกษา 1 เรื่อง คือ หนังสือดีเด่นประจำปี พ.ศ. 2562

ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะของวัยรุ่นที่ปรากฏในวรรณกรรมมี 5 ลักษณะ คือ 1) ความต้องการอยู่เหนือผู้อื่น 2) การมีพฤติกรรมก้าวร้าว และเอาแต่ใจตนเอง 3) การให้ความสำคัญกับวัตถุนิยมและสมัยนิยม 4) การขาดความรับผิดชอบ และ 5) ความต้องการอิสรภาพ ซึ่งลักษณะดังกล่าวถูกนำเสนอผ่านกลวิธีทางภาษา 5 กลวิธี ได้แก่ การใช้คำศัพท์

¹ นักศึกษาหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาและวรรณกรรมไทย,

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม 44150

Student, Faculty of Humanities and Social Sciences, Mahasarakham University, Mahasarakham 44150, Thailand

² อาจารย์ ดร., คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม 44150

Lecturer Dr., Faculty of Humanities and Social Sciences, Mahasarakham University, Mahasarakham 44150, Thailand

* Corresponding author, e-mail: gunlbutdee@gmail.com

การใช้ประโยคแสดงเงื่อนไข การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ การใช้ทัศนภาวะ และการใช้มูลบท
คำสำคัญ: ลักษณะของวัยรุ่น วรรณกรรมสำหรับวัยรุ่น พ่อมหา แม่หางเครื่อง ลูก(สาว)นักร้อง

ABSTRACT

This research aimed to study traits of adolescence from the literature for adolescent son Pho Maha, Mae Hang Khrueng, Look Sao Nak Rong of Chot Srisuwan-author. The method using in this research was the studying from the document literature 12-18 years from the Office of the Basic Education Commission, Ministry of Education. The analysis was based on the concepts of adolescents and linguistic devices. Sample were 12-18 years teenager book category in fiction from the Office of the Basic Education Commission, Ministry of Education from the year 2004-2020, 57 subjects were selected with one specific study the best book of the year 2019.

The results revealed that there were five traits of adolescent in the literature: 1) Need to be superior than others; 2) Being aggressive behavior and willfulness; 3) Focus on materialism and transliteration; 4) Lack of responsibility; and 5) Need more freedom. These traits are presented through five linguistic strategies were lexical choices, conditional sentences, rhetorical question, modality and presupposition.

Keywords: Traits of adolescents, Literature for Adolescents, Pho Maha Mae Hang Khrueng Look

Sao Nak Rong

บทนำ

วรรณกรรมสำหรับวัยรุ่น เป็นหนังสือที่จัดทำขึ้น เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านการอ่านของวัยรุ่น โดยมุ่งเน้น ให้ความรู้ ข้อคิด คติสอนใจ และความสนุกสนาน เพลิดเพลินควบคู่กันไป ทั้งนี้อาจจะสะท้อนวิถีชีวิตและ สภาพปัญหาในด้านใดด้านหนึ่งเพื่อตอบสนองความใคร่รู้ ของวัยรุ่นด้วยวรรณกรรมสำหรับวัยรุ่นจึงนับว่าเป็นเครื่องมือ สำคัญที่จะช่วยปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมที่ประโยชน์ ต่อวัยรุ่น เพื่อให้วัยรุ่นสามารถนำไปใช้เป็นแนวทาง ในการดำเนินชีวิตได้

การส่งเสริมให้ผู้เขียนผลิตรายการวรรณกรรมสำหรับวัยรุ่น จึงมีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าการวรรณกรรมประเภทอื่น เพราะวัยรุ่นคือฟันเฟืองที่สำคัญต่อการพัฒนาสังคมและ ประเทศชาติในอนาคตซึ่งเมื่อวัยรุ่นได้รับการส่งเสริมและ พัฒนาศักยภาพในด้านต่างๆ ที่เหมาะสมย่อมส่งผล ให้วัยรุ่นเติบโตเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพของสังคม ด้วยเหตุนี้หน่วยงานทางภาครัฐและเอกชนจึงให้ความสำคัญ ต่อการผลิตรายการวรรณกรรมสำหรับวัยรุ่นเพิ่มมากขึ้น โดยจัดให้มี ประกาดวรรณกรรมสำหรับวัยรุ่นเรื่อยมาตั้งแต่อดีต

จนถึงปัจจุบัน ดังจะเห็นได้จากการประกวดหนังสือดีเด่น ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวง ศึกษาธิการ ที่ดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2515 กิจกรรม การประกวดวรรณกรรมสำหรับวัยรุ่นได้สร้างชื่อเสียงให้แก่ นักเขียนหลายท่านให้เป็นที่รู้จักในวงกว้าง หนึ่งในนั้นคือ โชติ ศรีสุวรรณ

โชติ ศรีสุวรรณ คือผู้เขียนวรรณกรรมสำหรับวัยรุ่น ที่ได้รับการยอมรับจากผู้อ่านอย่างแพร่หลายด้วยความโดดเด่น ด้านเนื้อหาสาระ และคุณค่าของงานวรรณกรรมที่แฝงไปด้วย คติสอนใจส่งผลให้งานวรรณกรรมของ โชติ ศรีสุวรรณ ได้รับรางวัลการประกวดระดับชาติจากหลายสถาบัน เช่น พ.ศ. 2533 “ความภูมิใจของลอย” ได้รับรางวัลจาก คณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ “ใหม่น้อย” ได้รับรางวัล ดีเด่นจากคณะกรรมการสำนักงานปราบปรามและป้องกัน ผู้ประพฤตินิยมในวงราชการ พ.ศ. 2538 “ดอกไม้บาน ที่เชิงภู” ได้รับรางวัลดีเด่นจากคณะกรรมการพัฒนาหนังสือ แห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2541 “ถล่มจักรวาล” ได้รับรางวัลจากกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2543

“พระจันทร์ทรงกลด” ได้รับรางวัลจากคณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติกระทรวงศึกษาธิการ “ทหารเอกนางพญามดดำ” ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมการประกวดต้นฉบับนิทานคุณธรรมตามพระราชดำริหัวข้อ “รู้รักสามัคคี” จากคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (สำนักงานศิลปวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2561) “บึงน้ำแห่ง” ได้รับรางวัลชมเชย จากการประกวดหนังสือดีเด่นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการและจากโครงการเดียวกันนี้ ในปี พ.ศ. 2562 เรื่อง “พอมหา แม่หางเครื่อง ลูก(สาว)นักร้อง” ผลงานจากปลายปากกาของโชติ ศรีสุวรรณ ก็ได้รับรางวัลดีเด่นมาครอบครอง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, ม.ป.ป.)

วรรณกรรมสำหรับวัยรุ่น เรื่อง พอมหา แม่หางเครื่อง ลูก(สาว)นักร้อง ของโชติ ศรีสุวรรณ เป็นวรรณกรรมที่ได้นำเสนอให้เห็นวิถีชีวิตของชาวบ้าน ปัญหาในครอบครัว และความขัดแย้งระหว่างเพื่อนวัยรุ่น ซึ่งมีความอ่อนไหวทางด้านอารมณ์ ความรู้สึกโดยเฉพาะในสถานการณ์ที่มีการแข่งขัน ส่งผลให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมการแสดงออกที่ไม่เหมาะสม นอกจากนี้ยังได้นำเสนอให้เห็นถึงวิถีชีวิตวัยรุ่นที่เติบโตมาท่ามกลางกระแสวัตถุนิยมซึ่งนับเป็นปัญหาสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตของวัยรุ่นในปัจจุบัน วรรณกรรมสำหรับวัยรุ่นเรื่องนี้จึงเป็นกระบอกเสียงที่พยายามจะนำเสนอให้ผู้อ่านได้รับทราบ ว่าสถาบันครอบครัวมีส่วนสำคัญต่อชีวิตวัยรุ่นเป็นอย่างมาก เพราะเปรียบเสมือนหางเสือที่จะช่วยนำพาวัยรุ่นให้รู้จักใช้ชีวิตอย่างระมัดระวัง รู้เท่าทันต่อกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลก และหากวัยรุ่นขาดการดูแลเอาใจใส่อย่างเหมาะสมแล้วก็จะอาจจะส่งผลให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ที่ยากแก่การแก้ไข

การศึกษาลักษณะของวัยรุ่นที่ปรากฏในวรรณกรรมสำหรับวัยรุ่น เรื่อง พอมหา แม่หางเครื่อง ลูก(สาว)นักร้อง ของโชติ ศรีสุวรรณ จึงเป็นการศึกษาภาษาในวรรณกรรมที่บ่งบอกถึงลักษณะของวัยรุ่น โดยผลการวิจัยจะทำให้ทราบว่าผู้เขียนได้สะท้อนให้เห็นลักษณะของวัยรุ่นในด้านใดบ้าง และลักษณะของวัยรุ่นด้านต่าง ๆ นั้น ถูกถ่ายทอดผ่านกลวิธีทางภาษารูปแบบใดเพื่อให้วัยรุ่นซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักในการเสพงานวรรณกรรม

เกิดความเข้าใจต่อลักษณะการแสดงออกของตน และสามารถแสดงออกถึงลักษณะต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม

วัตถุประสงค์

ศึกษาลักษณะของวัยรุ่นที่ปรากฏในวรรณกรรมสำหรับวัยรุ่น เรื่อง พอมหา แม่หางเครื่อง ลูก(สาว)นักร้อง ของโชติ ศรีสุวรรณ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แนวคิดประกอบการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

แนวคิดลักษณะของวัยรุ่นจากการศึกษาเอกสารและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่าวัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านร่างกายและจิตใจที่ซับซ้อน ปัจจัยดังกล่าวส่งผลต่ออารมณ์ พฤติกรรมและความคิดของวัยรุ่นอย่างมาก ทำให้วัยรุ่นมีลักษณะเฉพาะที่โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ ซึ่งลักษณะของวัยรุ่นสามารถจำแนกตามพัฒนาการของวัยรุ่น 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านร่างกาย วัยรุ่นจะมีความเปลี่ยนแปลงด้านร่างกายอย่างรวดเร็ว
2. ด้านอารมณ์ วัยรุ่นจะเกิดอารมณ์ง่ายและรุนแรง ซึ่งอาจจะส่งผลให้วัยรุ่นแสดงพฤติกรรมบางอย่างที่ไม่เหมาะสมออกมา
3. ด้านสังคม วัยรุ่นต้องการอิสระจากผู้ใหญ่ สังคมของวัยรุ่นจึงขยายวงกว้างออกไปในแนวทางของการพัฒนาสู่ความเป็นผู้ใหญ่
4. ด้านสติปัญญา วัยรุ่นจะมีความอยากรู้อยากเห็นสนใจทุกสิ่งทุกอย่างรอบตัวมากขึ้น

ทั้งนี้ การศึกษาลักษณะของวัยรุ่นข้างต้นจะศึกษาผ่านกลวิธีทางภาษาซึ่งเป็นการวิเคราะห์รูปแบบการใช้ภาษาในฐานที่ทำหน้าที่เป็นเครื่องมือสื่อความหมายจากผู้ส่งสารมายังผู้รับสาร และจากการศึกษางานวิจัยของธีระ บุชบกแก้ว (2553) วิสันต์ สุขวิสิทธิ์ (2554) อุมารัตน์ ชีช่วง (2555) และณัฐนันท์ คำภา (2558) พบกลวิธีหลัก ๆ ที่ใช้ประกอบารวิเคราะห์ข้อความ ได้แก่ การเลือกใช้คำศัพท์ การใช้คำแสดงทัศนภาวะ การใช้ประโยค การใช้มูลบท และการใช้คำถามเชิงวาทิลป์

การศึกษาลักษณะของวัยรุ่นที่ปรากฏในวรรณกรรมสำหรับวัยรุ่นเรื่อง พ่อมหา แม่หางเครื่อง ลูก(สาว)นักร้อง ของโชติ ศรีสุวรรณ จึงเป็นการศึกษากลวิธีทางภาษาในงานวรรณกรรมที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอให้เห็นลักษณะของวัยรุ่นในด้านต่าง ๆ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยวิจัยจากเอกสาร รวบรวมข้อมูลจากวรรณกรรมสำหรับวัยรุ่นเรื่อง พ่อมหา แม่หางเครื่อง ลูก(สาว)นักร้อง ของโชติ ศรีสุวรรณ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ขั้นรวบรวมข้อมูลศึกษารายละเอียดของวรรณกรรมเรื่อง พ่อมหา แม่หางเครื่อง ลูก(สาว)นักร้อง ของโชติ ศรีสุวรรณ แนวคิดเรื่องลักษณะวัยรุ่น และแนวคิดกลวิธีทางภาษา
2. ขั้นวิเคราะห์ข้อมูลวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาที่สื่อลักษณะของวัยรุ่นที่ปรากฏในวรรณกรรม เรื่อง พ่อมหา แม่หางเครื่อง ลูก(สาว)นักร้อง ของโชติ ศรีสุวรรณ เพื่อนำมาจัดกลุ่มลักษณะวัยรุ่นด้านต่าง ๆ ด้วยระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ
3. ขั้นนำเสนอข้อมูล นำเสนอข้อมูลแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Analytical description)

ผลการวิจัย

จากการศึกษาลักษณะของวัยรุ่นที่ปรากฏในวรรณกรรมสำหรับวัยรุ่นเรื่อง พ่อมหา แม่หางเครื่อง ลูก(สาว)นักร้อง ของโชติ ศรีสุวรรณ พบว่า มีการนำเสนอลักษณะวัยรุ่น 4 ลักษณะ ดังนี้

1. ความต้องการอยู่เหนือผู้อื่น ความต้องการอยู่เหนือผู้อื่น เป็นการปฏิบัติตนหรือยกย่องตนเองว่าโดดเด่นหรือมีอำนาจกว่าผู้อื่น และจะรู้สึกไม่พอใจเมื่อมีผู้ถูกข่มขยหรือยกย่องให้เท่าเทียมกับตน ทั้งนี้ผู้เขียนนำเสนอความต้องการอยู่เหนือผู้อื่นของวัยรุ่นผ่านกลวิธีทางภาษา 2 กลวิธี ดังตัวอย่าง

1.1 การเลือกใช้คำศัพท์พบว่า ผู้เขียนเลือกใช้คำศัพท์ที่บ่งบอกถึงความต้องการอยู่เหนือคนอื่นดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 1 หลังจากที่ถูกปิยะเริ่มเห็นแวວความเป็นนักร้องของทั้งสอง...ท่าที่อึดเริ่มเปลี่ยนไป ดูมีความซิงดีซิงเด่นกันอยู่ในที่”

(โชติ ศรีสุวรรณ, 2561, น. 90)

1.2 การใช้ประโยคแสดงเงื่อนไข เป็นการใช้รูปประโยคที่มีคำว่า “ถ้า” เป็นคำเริ่มต้นประโยคเพื่อแสดงข้อแม้ หรือเงื่อนไขของเรื่องราวในประโยคที่อยู่ถัดไป

ตัวอย่างที่ 2 อึดกระซิบถูกระดากที่มีชุดสวยอยู่ในมือ เด็กสาวภาวนาขออย่าให้เดือนเต็มได้ชุดร้องเพลงสวย ๆ มาสวมร้องเพลงแข่งขันกับเธอเลย...ถ้าเป็นไปได้ คีนพุ่นนี้หากไม่มีเดือนเต็มบนเวทีประกวดจะเป็นความพึงพอใจของอึดอย่างที่สุด

(โชติ ศรีสุวรรณ, 2561, น. 84)

จากตัวอย่างที่ 1-2 เป็นการแสดงออกถึงความต้องการอยู่เหนือผู้อื่นของอึด นำพร ตัวละครวัยรุ่นในเรื่องที่มีความอ่อนไหวทางความรู้สึกโดยเฉพาะในสถานการณ์ที่มีการแข่งขันเขาจะรู้สึกไม่พอใจและมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมเมื่อมีผู้ที่ถูกยกย่องให้เท่าเทียมกับเขา ดังนั้น เขาจึงพยายามสร้างเงื่อนไขขึ้นภายในใจว่าหากไม่มีคู่แข่งอย่างเดือนเต็มแล้วคงจะเป็นเรื่องที่น่าพอใจที่สุดสำหรับตน

2. การมีพฤติกรรมก้าวร้าวและเอาแต่ใจตนเอง เป็นพัฒนาการด้านอารมณ์ของวัยรุ่นที่จะมีความรู้สึกรุนแรงและไวต่อการถูกกระทบกระเทือน แม้จะเพียงเล็กน้อยก็ทำให้วัยรุ่นสามารถแสดงพฤติกรรมที่ร้ายแรงออกมาได้ เช่น การประชดประชัน การทำร้ายตนเองหรือผู้อื่น ผู้เขียนนำเสนอลักษณะวัยรุ่นผ่านกลวิธีทางภาษา 3 กลวิธีดังตัวอย่าง

2.1 การเลือกใช้คำศัพท์ พบการเลือกใช้คำศัพท์ที่สื่อถึงลักษณะวัยรุ่นด้านการมีพฤติกรรมก้าวร้าว และเอาแต่ใจตัวเอง 2 ลักษณะ ดังนี้

2.1.1 การเลือกใช้คำศัพท์เพื่อบ่งชี้พฤติกรรมก้าวร้าว และเอาแต่ใจตนเองของวัยรุ่น ดังนี้

ตัวอย่างที่ 3 “แม่ปล่อยฉัน ถ้าฉันดัดมือแม่ล้มจริง ๆ นะ” เจ้าหน่องร้องขู่แม่

(โชติ ศรีสุวรรณ, 2561, น. 111)

ตัวอย่างที่ 4 นางทองอยู่ยอมปล่อยมือจากไม้เรียว
 สองแม่ลูกถอยห่างจากกัน แต่เจ้าโหนดยังถลึงตาจ้องมองแม่
 ด้วยความโกรธ

(โชติ ศรีสุวรรณ, 2561, น. 111)

ตัวอย่างที่ 5 “คิดแล้วก็ไม่โห จะเอาอะไรก็น่าจะดูบ้าง
 ว่าพ่อแม่จะมีให้หรือเปล่า มันคิดมันทำเอาแต่ใจตัวเอง
 ไม่เห็นนอกเห็นใจพ่อแม่บ้าง”

(โชติ ศรีสุวรรณ, 2561, น. 162)

2.1.2 การใช้กลวิธีการซ้ำคำ เป็นการเลือกใช้
 คำศัพท์ซ้ำกันในตำแหน่งที่ใกล้เคียงกันเพื่อเน้นย้ำ
 ความหมาย ดังนี้

ตัวอย่างที่ 6 “เสียงหลานนี่อกป่าจะแตกตาย...
 เมื่อคืนหลานสาวมันยังด่า” ป้าเสียงเครือ... “มันด่าป้าว่า
 ยักยอกเอาเงินพ่อแม่มัน” ปองใจลูกสาวคนโตของลูกชาย
 ขึ้นหน้าด่าคนเป็นย่า

(โชติ ศรีสุวรรณ, 2561, น. 138)

2.2 การใช้มูลบทเป็นกลวิธีทางภาษาเพื่อสื่อ
 ข้อความที่ทำให้เข้าใจได้โดยนัยว่ามีข้อความอื่น ๆ หรือ
 เหตุการณ์บางอย่างปรากฏหรือเกิดขึ้นก่อนหน้านี้แล้ว ดังนี้

ตัวอย่างที่ 7 “ก็ทำไมแม่ไม่ให้สิ่งที่ฉันขอล่ะ”
 เจ้าโหนดพูดตอบโต้กับคนเป็นแม่

(โชติ ศรีสุวรรณ, 2561, น. 109)

2.3 การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์เป็นการตั้งคำถาม
 ที่ไม่ได้ต้องการคำตอบหรือหากมีคำตอบ มักจะเป็นคำตอบ
 ที่ผู้ถามและผู้ตอบทราบดีอยู่แล้ว ทั้งนี้เพื่อเร้าอารมณ์
 ผู้รับสาร ดังนี้

ตัวอย่างที่ 8 เจ้าโหนดก็แกว่งร่างบอบบาง
 ของแม่ปลิวไปปลิวมาจนลู่ไวยปรามขึ้น “ก็...แม่จะดีฉัน
 ลู่ไวยไม่เห็นหอร”

(โชติ ศรีสุวรรณ, 2561, น. 111)

จากตัวอย่างที่ 3-9 จะเห็นว่า ตัวละครวัยรุ่น
 มีความไวต่อการถูกปฏิเสธเป็นอย่างมาก เขาจะมีพฤติกรรม
 ก้าวร้าวทันทีเมื่อไม่ได้สิ่งที่ตนต้องการ ทั้งนี้เกิดจาก
 พัฒนาการด้านอารมณ์ของวัยรุ่นเพราะวัยรุ่นจะเกิดอารมณ์
 ง่ายและรุนแรงจนไม่สามารถควบคุมอารมณ์ตนเองได้

3. การให้ความสำคัญกับวัตถุนิยม และสมัยนิยม
 เป็นการแสดงออกของวัยรุ่นที่ชื่นชอบและหลงใหล
 ตามแฟชั่น เช่น การแต่งกาย การตัดฟันและความต้องการ
 วัตถุสิ่งของที่กำลังได้รับความนิยม เช่น มือถือใหม่
 รถมอเตอร์ไซด์รุ่นใหม่ พฤติกรรมดังกล่าวได้แสดงให้เห็นว่า
 วัยรุ่นกำลังตกเป็นเหยื่อของกระแสนิยมอย่างขาดสติ
 ผู้เขียนนำเสนอผ่านกลวิธีทางภาษา 2 กลวิธี ดังตัวอย่าง

3.1 การเลือกใช้คำศัพท์ ผู้เขียนเลือกใช้คำศัพท์
 ที่บ่งชี้ให้เห็นว่าวัยรุ่นให้ความสำคัญกับวัตถุนิยม และ
 กระแสนิยม ดังนี้

ตัวอย่างที่ 9 อีวในชุดกางเกงขาสั้น โชว์ลิ้นเทียน
 ขาวนวล เลื้อยัดแขนกุดรัดรูปเอวลอยแบบเด็กสาวนิยมกัน

(โชติ ศรีสุวรรณ, 2561, น. 159)

ตัวอย่างที่ 10 “เรื่องตัดฟันแกะเซ็กซี่ไว้ก่อนนะ
 แกอย่าบ้าเห่กับแฟชั่นวัยรุ่นเกินไป” คนเป็นแม่กัดฟันแน่น
 เสียงราวกับคำราวด้วยอารมณ์โกรธ

(โชติ ศรีสุวรรณ, 2561, น. 161)

3.2 การใช้ประโยคแสดงเงื่อนไข

ตัวอย่างที่ 11 “แกต้องไปโรงเรียนนนะโหนด”
 “ไม่ไป! ถ้าไม่ได้มือถือรุ่นใหม่ ไม่ไปแน่นอน” เจ้าโหนด
 ร้องตอบโต้อยู่ที่เชิงบันได

(โชติ ศรีสุวรรณ, 2561, น. 112)

ตัวอย่างที่ 12 “ปองไม่รู้แหละ ย่าต้องดาวน
 มอเตอร์ไซด์คันใหม่รุ่นใหม่ให้ปองก็แล้วกันถ้าไม่ได้
 ปองจะไม่ไปโรงเรียน”

(โชติ ศรีสุวรรณ, 2561, น. 139)

จากตัวอย่างที่ 9-12 จะเห็นว่า วัยรุ่นกำลังยึดติดกับวัตถุนิยมและกระแสนิยมจนเกินพอดี ซึ่งวัยรุ่นจะแสดงความต้องการโดยการสร้างเงื่อนไขขึ้น และใช้สิ่งของที่ตนต้องการเป็นเครื่องต่อรอง ทั้งนี้หากวัยรุ่นยังหลงมัวเมาไปกับกระแสนิยมเช่นนี้อาจจะส่งผลให้วัยรุ่นไม่สามารถไตร่ตรองถึงความจำเป็นที่แท้จริงของวัตถุสิ่งของได้

4. การขาดความรับผิดชอบเป็นลักษณะการแสดงออกของวัยรุ่นที่ไม่ยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเพราะกลัวความผิด และละเลยต่อบทบาทหน้าที่ของตนที่พึงกระทำทั้งนี้เพราะวัยรุ่นเริ่มมีนิสัยไม่ชอบทำงานมีความเกียจคร้านในเรื่องการเรียน ผู้เขียนได้นำเสนอลักษณะวัยรุ่นผ่านกลวิธีทางภาษา 2 กลวิธี ดังนี้

4.1 การเลือกใช้คำศัพท์ ผู้เขียนใช้กลวิธีการซ่อนคำเพื่อบอกความหมายให้ชัดเจนยิ่งขึ้นซึ่งจะช่วยเน้นความรู้สึกผู้อ่านและช่วยให้ภาษาไพเราะน่าฟังยิ่งขึ้น

ตัวอย่างที่ 13 “มึงจะสู้หรือหน่ง!” นางทองกริดเสียงร้อง ปากพร่ำบ่นตลอดเวลา “กูบอกไม่มีเงิน มึงจะเที่ยวเที่ยวไปถึงไหนที่โรงเลาโรงเรียนขี้เกียจขี้คร้านไป” (โชติ ศรีสุวรรณ, 2561, น. 110)

ตัวอย่างที่ 14 พ่อแม่อุตสาห์ไปทำงานหาเงินเพื่อให้ลูกได้เล่าเรียน...ทำไมลูก ๆ จึงไม่ตั้งอกตั้งใจเล่าเรียนกัน ให้สมกับพ่อแม่ที่ต้องไปลำบาก (โชติ ศรีสุวรรณ, 2561, น. 185)

4.2 การใช้ทัศนภาวะเป็นลักษณะการใช้คำประเภทกริยาช่วยได้แก่จะ ควร สามารถ ต้อง หรือคำวิเศษณ์ คำว่า อาจจะ บางที จำเป็นต้อง เพื่อแสดงความจำเป็นและความเป็นไปได้มุมมอง ทัศนะ ความคิดเห็นของผู้พูด ดังนี้

ตัวอย่างที่ 15 “น้ามหาคร้ว...อย่า...อย่าให้ผมไปโรงเรียนเลยครับ ครูต้องตีแน่ ๆ ที่ผมแอบเอาไอโฟนของไอ้กิมจุ้ยมา” เขابอก โหน่งก็มีความรู้สึกเช่นเดียวกัน “ทำไมโหน่งกับเขาต้องกลัวความผิดที่ตัวเองก่อขึ้น กล้าทำก็ต้องกล้ารับผิดชอบ...” ตอนท้ายมหาเพชรเน้นคำ (โชติ ศรีสุวรรณ, 2561, น. 153)

จากตัวอย่างที่ 13-15 จะเห็นว่า พฤติกรรมของตัวละครวัยรุ่นที่สื่อให้เห็นถึงการขาดความรับผิดชอบ คือ ไม่อยากไปโรงเรียนหรือไปแต่กลับไม่ตั้งใจเรียน ทั้งนี้เป็นผลมาจากวัยรุ่นมีความเกียจคร้านจนละเลยต่อหน้าที่ของตนนอกจากนี้ตัวละครวัยรุ่นยังกลัวผลที่เกิดจากการกระทำ จนไม่กล้าแสดงความรับผิดชอบด้วย ผู้เขียนสะท้อนให้เห็นว่า ความรับผิดชอบเป็นเรื่องสำคัญต่อวัยรุ่น เพราะเป็นพื้นฐานของการสร้างนิสัยและวินัยที่ดีซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการใช้ชีวิตในอนาคต

5. ความต้องการอิสรภาพ เป็นพัฒนาการด้านสังคมของวัยรุ่นที่ต้องการเป็นอิสระจากผู้ใหญ่ส่งผลให้วัยรุ่นคิดและเลือกทำตามความต้องการของตน ผู้เขียนได้นำเสนอลักษณะความต้องการอิสรภาพของวัยรุ่นผ่านกลวิธีทางภาษาโดยการใช้มูลบท ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 16 “อย่าไม่ต้องห่วงหนู กราบขอโทษย่าที่หนูคิดและกระทำในสิ่งที่ย่าไม่ชอบ แต่หนูก็ตัดสินใจเลือกทางเดินของหนูแล้ว...” เด็กสาวอ่านข้อความจนแน่ใจจะตะโกนบอกย่า... “ย่า...ย่า...พี่ปองไปแล้ว” (โชติ ศรีสุวรรณ, 2561, น. 189)

จากตัวอย่างที่ 16 แสดงถึงลักษณะของวัยรุ่นที่ต้องการความเป็นอิสระจากผู้ใหญ่ ซึ่งลักษณะดังกล่าวมีผลมาจากพัฒนาการด้านสังคมของวัยรุ่นที่ต้องการพัฒนาสู่ความเป็นผู้ใหญ่ วัยรุ่นจึงต้องการเลือกทางเดินของตนเองยึดมั่นต่อความคิดและการกระทำของตนเป็นสำคัญ

สรุปและอภิปรายผล

ผลการศึกษาลักษณะของวัยรุ่นที่ปรากฏในวรรณกรรมสำหรับวัยรุ่น เรื่อง พ่อมหา แม่หางเครื่อง ลูก(สาว)นักร้องของโชติ ศรีสุวรรณ พบลักษณะวัยรุ่น 5 ลักษณะ ได้แก่ ความต้องการอยู่เหนือผู้อื่น การมีพฤติกรรมก้าวร้าวและเอาแต่ใจตนเอง การให้ความสำคัญกับวัตถุนิยมและสมัยนิยม การขาดความรับผิดชอบ และสุดท้าย คือ ความต้องการอิสรภาพ

ผู้วิจัยมีข้อสังเกตว่าลักษณะของวัยรุ่นที่ปรากฏในงานวรรณกรรมส่วนใหญ่เป็นลักษณะที่เกิดจากพัฒนาการด้านอารมณ์และสังคมของวัยรุ่น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าวัยรุ่นเริ่มมีความมั่นใจในตนเอง เชื่อมมั่นและศรัทธาต่อความคิด และการกระทำของตนเป็นสำคัญ ดังนั้นวัยรุ่นจึงเลือกแสดงพฤติกรรมตามที่ตนต้องการออกมาอย่างเปิดเผย สอดคล้องกับปริยथा วงศ์กำแหงหาญ (2557) ที่กล่าวถึงสาเหตุที่ส่งผลต่อการแสดงลักษณะของวัยรุ่นว่า วัยรุ่นมีความศรัทธาและความซื่อสัตย์ต่อความคิดของตน จึงเป็นผลทำให้วัยรุ่นแสดงพฤติกรรมไปตามสิ่งที่ตนเห็นควร

อนึ่ง การนำเสนอเสนอลักษณะวัยรุ่นทั้ง 5 ลักษณะข้างต้น ผู้เขียนได้นำเสนอผ่านกลวิธีทางภาษา 5 กลวิธี ได้แก่ การเลือกใช้คำศัพท์ การเลือกใช้ประโยคแสดงเงื่อนไข การเลือกใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ การเลือกใช้คำแสดงทัศนภาวะ และการใช้มูลบท ทั้งนี้กลวิธีทางภาษาดังกล่าวถูกนำเสนอผ่านบทสนทนา และพฤติกรรมของตัวละครอย่างแนบเนียน เพื่อปลูกฝังและกระตุ้นให้วัยรุ่นสามารถปรับตัวและยอมรับต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้อย่างสมวัยและไม่รู้สึกว่าการกำลังได้รับการอบรมสั่งสอน ดังที่นิตยา วรรณกิตร์ (2562, น. 218) ที่กล่าวถึงลักษณะของแก่นเรื่องว่า ควรมีคุณค่าต่อวัยรุ่นอย่างแท้จริง และนำเสนอในลักษณะคำพูดหรือความคิดเห็นของตัวละคร ไม่ใช่จากผู้เขียนโดยตรง เพื่อไม่ให้ผู้อ่านได้รับความรู้สึกว่าการกำลังได้รับการอบรมสั่งสอน เนื่องจากวัยรุ่นไม่ต้องการให้ผู้ใหญ่อบรมสั่งสอนหรือชี้แนะโดยตรง

การนำเสนอลักษณะของวัยรุ่นที่ปรากฏในวรรณกรรมสำหรับวัยรุ่น เรื่อง พอมหา แม่หางเครื่อง ลูก(สาว)นักร้อง ของโชติ ศรีสุวรรณ เป็นเสมือนภาพสะท้อนสังคมผ่านมุมมองของผู้เขียนที่ต้องการนำเสนอให้เห็นถึงลักษณะของวัยรุ่นในปัจจุบัน เพื่อให้ผู้อ่านได้รับสาระความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการใช้ชีวิตซึ่งจะช่วยตอบสนองความใคร่รู้ของวัยรุ่นและให้คิดเตือนใจที่เป็นประโยชน์แก่วัยรุ่นด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้ประโยชน์

เข้าใจถึงลักษณะของวัยรุ่น เพื่อแนวทางในการพัฒนาวัยรุ่นให้มีลักษณะและพฤติกรรมตามที่สังคมต้องการ เพื่อจัดวางความสัมพันธ์ของวัยรุ่นกับสิ่งต่าง ๆ ในสังคมได้อย่างเหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป

ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้วัยรุ่นแสดงออกถึงลักษณะด้านต่าง ๆ เพื่อจะช่วยให้เข้าใจถึงเหตุแห่งการแสดงออกทางความคิด ทัศนคติ และพฤติกรรม การแสดงออกของวัยรุ่นมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- โชติ ศรีสุวรรณ. (2561). *พอมหา แม่หางเครื่อง ลูก(สาว)นักร้อง*. กรุงเทพฯ: สถาพรบุ๊คส์.
- ธีระ บุษบกแก้ว. (2553). *กลวิธีทางภาษากับการนำเสนออัตลักษณ์ของตนเองโดยกลุ่ม 'เกย์ออนไลน์'* (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- นิตยา วรรณกิตร์. (2562). *วรรณกรรมสำหรับเด็ก* (พิมพ์ครั้งที่ 2). นนทบุรี: อินทนิล.
- ณัฐนันท์ คำภา. (2558). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับอัตลักษณ์คนพิการในสังคมไทย พ.ศ. 2534-2554 จากมุมมองของคนทั่วไปและคนพิการตามแนวคิดวาทกรรมเชิงวิพากษ์* (วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์).
- ปริยथा วงศ์กำแหงหาญ. (2557). *การสื่อสารอัตลักษณ์ความเป็นวัยรุ่นในเนื้อเพลงไทยสากล ค่ายกามิกาเซ่ (Kamikaze)* (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ).
- วิสันต์ สุขวิสิทธิ์. (2554). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับอุดมการณ์ในหนังสือเรียนรายวิชาภาษาไทยตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2503-2544: การศึกษาตามแนววาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์* (วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).

สำนักงานศิลปวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2561). *โชติ ศรีสสุวรรณ*.
สืบค้นเมื่อ 17 มกราคม 2564, จาก <https://ocac.go.th/โชติ-ศรีสุวรรณ/>

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (ม.ป.ป.).
การประกวดหนังสือดีเด่น. สืบค้นเมื่อ
10 ธันวาคม 2563, จาก <http://www.lib.obec.go.th/portal/node/5>

อุมาวัลย์ ชีช้าง. (2555). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาษา
กับอุดมการณ์ในเรื่องเล่าสำหรับเด็กในหนังสือ
วันเด็กแห่งชาติ พ.ศ. 2523-2553*
(วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).